

កិច្ចប្រជុំក្រៅផ្លូវការរដ្ឋមន្ត្រីការពារជាតិអាស៊ាន-ចិន

ភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ២២ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២២

សុន្ទរកថាបើក

**សម្តេចពិជ័យសេនា ឡៅ ច្វាញ៉ា ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងការពារជាតិ
នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា**

**ឯកឧត្តម វៃ ហៀងហ័រ (Wei Fenghe) សមាជិកក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋ រដ្ឋមន្ត្រីការពារជាតិ នៃ
សាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិន!
ឯកឧត្តមរដ្ឋមន្ត្រីការពារជាតិអាស៊ានទាំងអស់!
លោក លោកស្រី!**

ជាបឋម តាំងនាមឱ្យរាជរដ្ឋាភិបាល និងក្រសួងការពារជាតិ នៃព្រះរាជាណាចក្រ
កម្ពុជា ខ្ញុំបាទសូមថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅចំពោះឯកឧត្តម វៃ ហៀងហ័រ
សមាជិកក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋ រដ្ឋមន្ត្រីការពារជាតិ រដ្ឋមន្ត្រីការពារ
ជាតិអាស៊ាន ដែលបានចំណាយពេលដ៏មានតម្លៃចូលរួមនៅក្នុងកិច្ចប្រជុំក្រៅផ្លូវការ រដ្ឋមន្ត្រី
ការពារជាតិ អាស៊ាន-ចិន នាពេលនេះ។ ពិតណាស់ វាជារឿងគួរឱ្យសោកស្តាយដែល
ឯកឧត្តម ហៀងហ័រ មិនបានចូលរួមកិច្ចប្រជុំនេះដោយផ្ទាល់នៅកម្ពុជា ប៉ុន្តែទោះជាយ៉ាង
ណាក៏ដោយ ការចូលរួមរបស់ឯកឧត្តមតាមប្រព័ន្ធវីដីអូ នៅពេលនេះ បានបង្ហាញយ៉ាង
ច្បាស់នូវការប្តេជ្ញាចិត្តរបស់ឯកឧត្តម ក្នុងការបន្តលើកកម្ពស់កិច្ចសហប្រតិបត្តិការការពារ
ជាតិជាមួយនិងអាស៊ាន ឱ្យកាន់តែល្អប្រសើរ។

នៅក្នុងរយៈពេល៣០ឆ្នាំចុងក្រោយនេះ កិច្ចសហប្រតិបត្តិការអាស៊ាន-ចិន មានការរីក
ចម្រើនខ្លាំងគួរឱ្យកត់សម្គាល់លើគ្រប់វិស័យ ដែលបានផ្តល់នូវគុណប្រយោជន៍ទៅវិញ
ទៅមក និងបានរួមចំណែកយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការលើកកម្ពស់សន្តិភាព ស្ថិរភាព សន្តិសុខ
ការអភិវឌ្ឍ និងវិបុលភាពក្នុងតំបន់ ។ ជាក់ស្តែងចាប់តាំងពីឆ្នាំ២០០៩ សាធារណរដ្ឋប្រជា
មានិតចិន គឺជាដៃគូពាណិជ្ជកម្មដ៏ធំរបស់អាស៊ាន ហើយនៅក្នុងឆ្នាំ២០២០ អាស៊ានក៏
បានក្លាយជាដៃគូពាណិជ្ជកម្មដ៏ធំរបស់សាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិន និងបានបន្តរហូត
មកដល់ឆ្នាំ២០២២ ដែលតម្លៃស្មើនឹង ២៧៤.៥ ពាន់លានដុល្លារអាមេរិក ឬ ១៤.៦ ភាគរយ
នៃពាណិជ្ជកម្មបរទេសសរុបរបស់ចិន។

ទន្ទឹមនឹងនេះ នៅក្នុងកិច្ចប្រជុំកំពូលពិសេសអាស៊ាន-ចិន ដើម្បីរំលឹកខួបអនុ
ស្សាវរីយ៍លើកទី៣០ នៃទំនាក់ទំនងដៃគូសន្ទនាអាស៊ាន-ចិន កាលពីថ្ងៃទី២២ ខែវិច្ឆិកា
ឆ្នាំ២០២១ ថ្នាក់ដឹកនាំអាស៊ាន-ចិន បានឯកភាពបង្កើតភាពជាដៃគូយុទ្ធសាស្ត្រគ្រប់ជ្រុង
ជ្រោយ ដែលគឺជាការបើកទំព័រថ្មីនៃប្រវត្តិសាស្ត្រទំនាក់ទំនងអាស៊ាន-ចិន ជាពិសេស
សម្រាប់ទំនាក់ទំនងការពារជាតិអាស៊ាន-ចិន។ ថ្នាក់ដឹកនាំអាស៊ាន-ចិន បានឯកភាពគ្នា
បន្តលើកកម្ពស់ កិច្ចសហប្រតិបត្តិការសន្តិសុខ-នយោបាយ តាមរយៈការរក្សាឱ្យមាន
ជំនួបថ្នាក់ដឹកនាំជាន់ខ្ពស់ និងគ្រប់ជាន់ថ្នាក់ ដើម្បីចែករំលែកបទពិសោធន៍និងធ្វើឱ្យ
មានការជឿជាក់គ្នាទៅវិញទៅមកកាន់តែស៊ីជម្រៅ និងលើកកម្ពស់កិច្ចសន្ទនានិងការ
សម្របសម្រួល តាមរយៈក្របខណ្ឌដែលដឹកនាំដោយអាស៊ាន។ ទន្ទឹមនឹងនេះ ចិន និង
អាស៊ាន ប្តេជ្ញាពង្រឹងជំនួបការពារជាតិនិងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការសន្តិសុខ តាមរយៈក្រប
ខណ្ឌនិងយន្តការដែលមានស្រាប់ដូចជា កិច្ចប្រជុំរដ្ឋមន្ត្រីការពារជាតិអាស៊ានបូក និង
វេទិកាតំបន់អាស៊ាន និងការគាំទ្រដល់ការខិតខំរបស់អាស៊ាន ក្នុងការរក្សាតំបន់អាស៊ី
អាគ្នេយ៍គ្មានអារុជនុយក្លេអ៊ែរ និងដើម្បីឈានទៅដល់ការកសាងសហគមន៍ជោគ
វាសនារួម។

ជាមួយគ្នានេះដែរ សាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិន កំពុងចូលរួមយ៉ាងសកម្ម ក្នុងការអនុវត្តសេចក្តីថ្លែងការណ៍ ស្តីពីការប្រតិបត្តិរបស់បណ្តាភាគីនៅសមុទ្រចិនខាងត្បូង (DOC) និងបន្តជម្រុញក្នុងការឆ្ពោះទៅរកការសម្រេចបាននូវក្រមប្រតិបត្តិ (COC) ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និងចីរភាព ដើម្បីធានាដល់ស្ថិរភាព និងសន្តិភាពក្នុងតំបន់។

ឆ្លៀតក្នុងឱកាសនេះ តាងនាមរាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ខ្ញុំសូមសំដែងនូវការដឹងគុណយ៉ាងក្រៃលែង ចំពោះការជួយឧបត្ថម្ភគាំទ្ររបស់សាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិន តាំងពីដំបូង នៅក្នុងការតស៊ូប្រយុទ្ធជាមួយជំងឺកូវីដ១៩ ដោយបង្កលក្ខណៈឲ្យកម្ពុជាមានមូលដ្ឋានរឹងមាំ អាចយកជ័យជំនះលើជំងឺដ៏កាចសាហាវនេះ បានស្ទើរទាំងស្រុង រហូតមកទល់ពេលនេះ។ ជាមួយនេះដែរ ខ្ញុំសូមវាយតម្លៃខ្ពស់ចំពោះចំណងមិត្តភាពពិតប្រាកដ និងការជួយយកអាសារគ្នាទៅវិញទៅមក រវាងចិន និងកម្ពុជា ជំរុញការអភិវឌ្ឍន៍ប្រទេសជាតិ លើគ្រប់វិស័យ ជាពិសេសនៅក្នុងការធ្វើទំនើបកម្មកងយោធពលខេមរភូមិន្ទ ស្ថិតក្រោមស្មារតីគោរព វលប្រយោជន៍គ្នាទៅវិញទៅមក។

ជាកិច្ចបន្ទាប់ ខ្ញុំសូមគោរពអញ្ជើញឯកឧត្តម វ៉ៃ ហ្វេងហ័រ សមាជិកក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋ រដ្ឋមន្ត្រីកាតពរជាតិ នៃសាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិន ធ្វើសុន្ទរកថា។

ឯកឧត្តម លោក លោកស្រី

ខ្ញុំសូមថ្លែងអំណរគុណដល់ឯកឧត្តម លោក លោកស្រី ដែលបានផ្តល់ការគាំទ្រ និងចូលរួមចំណែកយ៉ាងសំខាន់ដល់ជោគជ័យនៃក្នុងកិច្ចប្រជុំរបស់យើង នាពេលនេះ។ ឥឡូវ យើងឈានដល់ការបញ្ចប់នៃកិច្ចប្រជុំក្រៅផ្លូវការ រដ្ឋមន្ត្រីការពារជាតិ អាស៊ាន-ចិន របស់យើង។ មុននឹងបញ្ចប់ ខ្ញុំសូមថ្លែងសុន្ទរកថាបិទដូចខាងក្រោម៖

ឯកឧត្តម វ៉ៃ ហ្វេងហ័រ សមាជិកក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋ រដ្ឋមន្ត្រីការពារជាតិនៃសាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិន!

ឯកឧត្តមរដ្ឋមន្ត្រីការពារជាតិអាស៊ាន!

លោក លោកស្រី!

ខ្ញុំសូមថ្លែងអំណរគុណជាថ្មីម្តងទៀតចំពោះឯកឧត្តម វ៉ៃ ហ្វេងហ័រ សមាជិកក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋ រដ្ឋមន្ត្រីការពារជាតិនៃសាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិន រដ្ឋមន្ត្រីការពារជាតិ អាស៊ាន ដែលមានចូលរួមនៅក្នុងកិច្ចប្រជុំក្រៅផ្លូវការ រដ្ឋមន្ត្រីការពារជាតិអាស៊ាន-ចិន និងបានចែករំលែកនូវទស្សនៈ និងផ្តល់អនុសាសន៍សំខាន់ៗជុំវិញប្រធានបទនៃបញ្ហាសន្តិ

សុខក្នុងតំបន់ និងពិភពលោក ក៏ដូចជាការលើកកម្ពស់កិច្ចសហប្រតិបត្តិការការពារជាតិ អាស៊ាន-ចិន នៅក្រោមក្របខណ្ឌដៃគូយុទ្ធសាស្ត្រគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ និងដើម្បីឈានដល់ ការកសាងសហគមន៍ជោគវាសនារួម ដែលមានសារៈសំខាន់នៅក្នុងការរក្សានិងលើក កម្ពស់សន្តិភាព ស្ថិរភាព សន្តិសុខ ការអភិវឌ្ឍ និងវិបុលភាពតំបន់ និងពិភពលោក។ ខ្ញុំ សូមវាយតម្លៃខ្ពស់ចំពោះកិច្ចប្រជុំក្រៅផ្លូវការ រដ្ឋមន្ត្រីការពារជាតិអាស៊ាន-ចិន ដែលទទួល បាននូវលទ្ធផលប្រកបដោយផ្លែផ្កា ហើយមុននឹងបញ្ចប់ ខ្ញុំសូមធ្វើការសង្ខេបនូវចំណុច សំខាន់ៗដែលបានលើកឡើងនៅថ្ងៃនេះ។

នៅក្នុងកិច្ចប្រជុំក្រៅផ្លូវការ រដ្ឋមន្ត្រីការពារជាតិអាស៊ាន-ចិន ភាគីអាស៊ាន-ចិន បាន ធ្វើការពិភាក្សា និងផ្លាស់ប្តូរនូវទស្សនៈទៅលើប្រធានបទនៃបញ្ហាប្រឈមផ្នែកសន្តិសុខ នៅក្នុងតំបន់ និងពិភពលោក រួមមានទាំងបញ្ហាសន្តិសុខប្រពៃណី និងមិនប្រពៃណី ក៏ដូច ជំងឺកូវីដ-១៩ ដែលបាននិងកំពុងបង្កឱ្យមានផលប៉ះពាល់យ៉ាងខ្លាំងដល់វិស័យសេដ្ឋកិច្ច សន្តិសុខថាមពល និងស្បៀង និងបង្កឱ្យមានភាពមិនច្បាស់លាស់ និងព្រួយបារម្ភចំពោះ អនាគតសន្តិសុខពិភពលោក។ ជាមួយគ្នានេះផងដែរ យើងហាក់មានសុទិដ្ឋិនិយមចំពោះ កិច្ចសហប្រតិបត្តិការអាស៊ាន-ចិន នៅក្នុងវិស័យការពារជាតិ ជាពិសេសនៅក្រោមក្រប ខណ្ឌដៃគូយុទ្ធសាស្ត្រគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ ដែលនឹងបន្តលើកកម្ពស់កិច្ចសហប្រតិបត្តិការ ការពារជាតិរវាងអាស៊ាន-ចិន ឱ្យកាន់តែរីកចម្រើនបន្ថែមទៀត ពង្រឹងជំនឿទុកចិត្តលើគ្នា ទៅវិញទៅមក ចូលរួមដោះស្រាយបញ្ហាដែលជាកង្វល់រួម និងចូលរួមលើកកម្ពស់ការ កសាងសមត្ថភាពក្នុងវិស័យការពារជាតិ។ ម្យ៉ាងទៀត យើងសូមកោតសរសើរចំពោះ សាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិនដែលបានបន្តគោរពគោលការណ៍អាស៊ាន ដែលស្របគ្នា ជាមួយនឹងគោលបំណងនៃការកសាងសហគមន៍ជោគវាសនារួម ក្នុងការបន្តលើកកម្ពស់ ពហុភាគីនិយម ការគោរពគ្នាទៅវិញទៅមក សមភាព បដិសេធចំពោះការកៀបសង្កត់ និងការប្រើប្រាស់កម្លាំង ប្រកាន់យកដំណោះស្រាយដោយសន្តិវិធី លើកកម្ពស់ការ ពិគ្រោះយោបល់លើបញ្ហាធ្ងន់ធ្ងរនិងប្រកាន់ភ្ជាប់នូវនីតិវដ្ត និងលើកតម្កើងធម្មនុញ្ញអង្គ ការសហប្រជាជាតិនិងច្បាប់អន្តរជាតិ ។ល។និង។ល។

កម្ពុជាសង្ឃឹមថា អាស៊ាន-ចិន នឹងបន្តរក្សាសន្តិភាពនៃកិច្ចសហប្រតិបត្តិការនេះ ក្នុង ការឆ្លើយតបទៅនឹងបញ្ហាប្រឈមនានា និងការលើកកម្ពស់សេដ្ឋកិច្ចតំបន់ ជាពិសេស ជាមួយនឹងពិភពលោកដែលកំពុងជួបនឹងបញ្ហាសុវត្ថិភាពជាច្រើន។ កិច្ចសហប្រតិបត្តិការ អាស៊ាន-ចិន គឺមានសារៈសំខាន់ខ្លាំងណាស់ក្នុងការលើកកម្ពស់សន្តិភាព ស្ថិរភាព សន្តិ សុខ ការអភិវឌ្ឍ និងវិបុលភាពតំបន់ ជាពិសេសការស្តារឡើងវិញក្រោយជំងឺកូវីដ-១៩។ សារជាថ្មីម្តងទៀត កម្ពុជាក៏សូមជំរុញឱ្យភាគីអាស៊ាន-ចិន បន្តការអនុវត្តសេចក្តីថ្លែង ការណ៍ស្តីពីការប្រតិបត្តិរបស់បណ្តាភាគីនៅសមុទ្រចិនខាងត្បូង (DOC) និងការសម្រេច ឱ្យបាននូវក្រមប្រតិបត្តិ (COC) ដែលប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និងចីរភាព ក្នុងពេលឆាប់ៗ ដើម្បីធានាដល់ស្ថិរភាព និងសន្តិភាពក្នុងតំបន់។ ជាទីបញ្ចប់ ខ្ញុំសូមជូនពរ ឯកឧត្តម លោក ជំទាវ លោក លោកស្រីទាំងអស់ សូមប្រកបដោយសុខភាពល្អ សុភមង្គល និងទទួលបាន ជោគជ័យគ្រប់ភារកិច្ច។

សូមអរគុណ!